

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4CdoR/10/2024
Identifikačné číslo spisu:	7124204078
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7124204078.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci umiestnenej X. Q., narodenej XX. O. XXXX, H., S. XX, zastúpenej procesným opatrovníkom JUDr. Ľubomírou Jančušovou, vyššou súdnou úradníčkou Mestského súdu Košice, v konaní o prípustnosti prevzatia a držania umiestneného do zdravotníckeho zariadenia bez jeho súhlasu za účasti zdravotníckeho zariadenia I. Psychiatrická klinika Univerzitnej nemocnice I. Pasteura Košice, pracovisko Trieda SNP, Košice, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 84Pu/7/2024, o dovolaní umiestnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo 7. mája 2024 č. k. 23CoPs/4/2024-54, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Účastníkom konania n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 28. februára 2024 č. k. 84Pu/7/2024-15 konanie o prípustnosti prevzatia a držania umiestnenej X. Q.Č. do zdravotníckeho zariadenia bez jej súhlasu v zdravotníckom zariadení podľa § 23 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok zastavil, nakoľko dňa 27. februára 2024 umiestnená podpísala informovaný súhlas s hospitalizáciou a liečbou v zmysle ustanovenia § 6 zákona č. 576/2004 Z.z. a vyhlásenie o dobrovoľnom vstupe, teda nebol dôvod na pokračovanie v konaní o prípustnosti prevzatia a držania umiestnenej v zdravotníckom zariadení.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) uznesením zo 7. mája 2024 č. k. 23CoPs/4/2024-54 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto uzneseniu podala umiestnená X. Q. (ďalej aj „dovolateľka“) 12. júna 2024 dovolanie nemajúce náležitosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§

35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) predovšetkým skúmal, či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP.

5. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza, že dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (viď § 429 ods. 1 veta prvá CSP). Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

6. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

7. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019 sp. zn. 4Cdo/190/2019, R 39/2020)

8. Obdobne Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 489/2018, publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 79/2018, vyslovil, že ak obligatórnou náležitosťou dovolania je podľa druhej vety § 429 ods. 1 CSP jeho spísanie advokátom, je potom logické, že nedostatok tejto podmienky možno odstrániť len v lehote na podanie dovolania, keďže ide o podmienku, ktorá musí byť splnená už pri jeho podaní.

9. Spísanie dovolania advokátom je obligatórnou podmienkou dovolacieho konania, ktorá musí byť splnená už pri podaní dovolania; jej nedostatok musí byť odstránený do uplynutia zákonnej lehoty na podanie dovolania. To neplatí, ak dovolateľ nebol riadne poučený odvolacím súdom (pozri R 39/2020, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. decembra 2019, sp. zn. 4Cdo/190/2019 schválené občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dňa 16. septembra 2020 na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky).

10. V danom prípade odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí zo 7. mája 2024 č. k. 23CoPs/4/2024-54 v súlade s § 393 ods. 1 CSP riadne poučil dovolateľku o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania, o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, ako aj o tom, že dovolanie musí byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) a možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci.

11. I napriek náležitému poučeniu zo strany odvolacieho súdu je z obsahu spisu zrejmé, že dovolateľka

nepreukázala požadované právnické vzdelanie (§ 429 ods. 2 písm. a) v spojení s § 468 CSP) a k podanému dovolaniu spísanému samotnou dovolateľkou, doručenému 12. júna 2024 Mestskému súdu Košice nepriložila žiadne plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní.

12. So zreteľom na to, že v posudzovanej veci nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania vyplývajúca z § 429 ods. 1 CSP, pričom nejde o žiaden z prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP, najvyšší súd odmietol dovolanie umiestnenej X. Q. podľa § 447 písm. e) CSP pre nesplnenie podmienok dovolacieho konania bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. Následkom nesplnenia tejto osobitnej podmienky dovolacieho konania je nemožnosť uskutočnenia meritórneho dovolacieho prieskumu, nakoľko prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútny, ale je obmedzený citovaným zákonným ustanovením sledujúcim legitímny cieľ, ktorým je podanie iba kvalifikovaných podaní (dovolaní) na najvyšší súd ako mimoriadnu opravnú inštanciu.

13. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.